

Вх. № 18-35/18.02.2019
5800 гр Плевен

СТ А Н О В И Щ Е

върху дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по: област на висше образование 6.Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“

Автор на дисертационния труд: Диана Христова Маринова, асистент в ИЗК „Образцов чифлик“ – Русе.

Тема на дисертационния труд: “Проучване на образци люцерна (*Medicago sativa* L.) по биологични и стопански качества с оглед на селекцията“,

от Доцент д-р **Нина Иванова Ненова**, от ДЗИ-Ген.Тошево, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научна специалност „Селекция и семепроизводство на културните растения“, определена за член на научно жури със заповед № РД-04-10/16.01.2019г. на Председателя на ССА и заповед № РД04-5/28.01.2019 г.на Директора на ИФК-Плевен.

Кратка справка за кандидата

Диана Христова Маринова е завършила ВСИ“Васил Коларов“, специалност полевъдство през 1987г. Научният си стаж започва през 1993 г. като научен сътрудник III степен в ИЗС „Образцов чифлик“ – Русе и до днешна дата е асистент там и завеждащ отдел “Селекция“. Автор и съавтор е на 38 научни публикации и съавтор на два сорта люцерна. През 2011 г. като съавтор на сорт люцерна получава колективна награда – сребърен медал на Третото национално изложение „Изобретения, технологии и иновации“ за сорт „Роли“. Ръководител е на два научноизследователски проекта и участва в десет към ССА. Преподава в Русенски университет „Ангел Кънчев“ като води упражнения по дисциплина „Генетика“.

Анализ на представените материали

Кандидатът представя дисертационен труд от 146 стр, в които са включени 52 таблици и 31 фигури. Списъкът на използваната литература обхваща 329 източника, от които 44 на кирилица и 285 на латиница. Нямам

забележки относно структурирането и начина на изложение на научния труд. В методичната част подробно и пълно са описани всички използвани подходи при извеждане на опитите. Основната цел и задачите поставени за изпълнение са формулирани точно и ясно. В дисертационния труд е направена подробна почвено-климатична характеристика на района, в който се намира опитното поле на ИЗС „Образцов чифлик“- Русе, където са изведени проучванията включени в този труд.

Гаранция за успех при селекцията на всички култури е правилно подбиране на изходящите форми, които да се използват като родителски компоненти. Като потенциални родители в новите сортове люцерна могат да се използват генетично различни форми, като те са клонове, самоопрашени линии, както и различни селекционни форми от популации. В раздела „Резултати и обсъждане“ доктрантката е подбрала 23 селекционни образци след инцухтиране, които след отбор, последващо стабилизиране могат да се включат в селекционно-подобрителната работа при люцерната като самоопрашени линии. Направена е пълна морфологична характеристика и оценка на жизнеността на тези линии. Излъчените след отбор линии в поликросно поле са проучени по важни биометрични показатели: височина на растение, брой генеративни стъбла, брой същевения, брой бобове, брой семена в един боб, маса на 1000 семена. След последвали отбори в следващите селекционни звена е отличена една синтетична популация SS№7, която е с висок генетичен потенциал за добив на фураж и семена. Относно качествените показатели, при тази синтетична популация е установена по-висока концентрация на суров протеин, в сравнение със средната стойност на елитните потомства, които са нейни родителски компоненти.

Резултатите са интерпретирани с подходящи статистически методи и са добре визуализирани с графики, таблици и снимки.

Изводите и приносите са оформени стегнато и точно обобщават получените резултати и ползите от това изследване. Като най-съществен принос с практическо значение е, че като краен резултат е създаден нов сорт люцерна под името „Приста 5“, който е вписан в Официалната сортова листа и е издаден сертификат №11033 от Патентно ведомство на Р.България. Сортът вече е намерил мястото си в практиката и на пазара. Изключителна новаторска тежест имат изводи №12 и 13.

Въз основа на проведеното проучване е направено обобщение, което включва описание на всички етапи от подбор на изходен селекционен материал до получаване на краен продукт, който е вече в полза на селскостопанските производители.

Авторефератът е структуриран, съгласно изискванията на Правилника за приложение на ЗРАСРБ в ССА и отразява в максимална степен резултатите и приносите на дисертационния труд.

Трите публикации, които ми бяха представени са част от дисертационния труд и заслужават висока оценка за извършената научно-изследователска дейност. Те са публикувани в рецензирано научно списание.

В заключение считам, че този труд е ценен с това, че е направено пълно описание на селекционна схема за създаване на синтетичен сорт люцерна – от подбиране на изходен растителен материал до получен краен продукт /сорт/, който вече е в практиката.

Въз основа на направеното изложение оценявам **положително** представената дисертация. Позволявам си да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди на Диана Христова Маринова образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Селекция и семепроизводство на културните растения“, професионално направление ш. 6.1. „Растениевъдство“.

15.02.2019 г.

Гр.Ген.Тошево

.....
/Доц. д-р Нина Ненова/